

در رساله مجاز امام صادق علیه السلام

اصول فقه (بحث چهارم - اصول عملیه)

علت عدم جریان استصحاب در قسم سوم

جلسه ۴۸۱

استاد شفیعی

خلاصه بحث گذشته

منشأ شک در استصحاب کلی

۱. شک در بقاء کلی ناشی از شک در بقاء همان فرد اول است.

۲. منشأ شک، تردد در فرد معلوم البقاء و الارتفاع است.

۳. منشأ شک، احتمال حدوث فرد جدید است.

مصنف: جریان استصحاب در دو قسم اول ثابت است، اما مورد اخیر معرکه آراء است.

رد استدلال اول

عدم کفایت وحدت نوعیه در باب استصحاب واضح است؛ زیرا معنای بقاء مستصحب، استمرار آن خارجاً بعد از یقین به آن مستصحب است.

ما از استصحاب کلی، استصحاب خود ماهیت من حیث هی را قصد نمی‌کنیم؛ بلکه مراد، استصحاب کلی با قید وجود خارجی‌اش می‌باشد.

حقیقت کلی

بدیهی است که کلی، وجود مستقلی ندارد؛ بلکه وجودش بالعرض است؛ یعنی کلی، در ضمن افرادش موجود می‌شود.

علت عدم جریان استصحاب در قسم ثالث

قسم سوم استصحاب بدلیل عدم اتحاد متیقن و مشکوک، فاقد رکنی از ارکان استصحاب است؛ پس مطلقاً استصحاب در آن جاری نمی‌شود.

بطلان تفصیل

تفصیلی که شیخ انصاری به آن مایل شدند، وجهی ندارد. احتمال وجود فرد دوم در ظرف وجود فرد اول، باعث تقدیم و تاخیر، و باعث تضمین وحدت خارجیه متیقن و مشکوک نمی‌شود.